

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2024. gada 8. februārī*

Apelācija – Ekonomikas un monetārā politika – Kredītiestāžu prudenciālā uzraudzība – Eiropas Centrālās bankas (ECB) uzdevumi – Regula (ES) Nr. 1024/2013 – 6. panta 5. punkta b) apakšpunkts – ECB tiešā uzraudzība pār kredītiestādi – Nosacījumi – Atcelšanas prasība – Nepieņemamība – Puses pārstāvība – Advokātam izdota pilnvara – Nepareizi pilnvarots pārstāvis

Lietā C-750/21 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2021. gada 6. decembrī iesniegusi

Pilatus Bank plc, Ta'Xbiex (Malta), ko pārstāv *O. Behrends, Rechtsanwalt*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Centrālā banka (ECB), ko pārstāv *E. Koupepidou, M. Puidokas* un *E. Yoo*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja *A. Prehala [A. Prechal]*, tiesneši *F. Biltšens [F. Biltgen]*, *N. Vāls [N. Wahl]* (referents), *J. Pasers [J. Passer]* un *M. L. Arasteja Saūna [M. L. Arastey Sahún]*,

ģenerāladvokāte: *J. Kokote [J. Kokott]*,

sekretārs: *A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar]*,

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2023. gada 25. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību *Pilatus Bank plc* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2021. gada 24. septembra rīkojumu *Pilatus Bank/ECB* (T-139/19, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”, EU:T:2021:623), ar kuru Vispārējā tiesa kā acīmredzami juridiski nepamatotu noraidīja *Pilatus Bank plc* prasību atcelt Eiropas Centrālās bankas (ECB) 2018. gada 21. decembra lēmumu, ar ko ECB ar elektroniskā pasta vēstuli tai norādīja, ka šīs kredītiestādes tiešā prudenciālā uzraudzība un pasākumu veikšana attiecībā uz šo kredītiestādi vairs nav ECB kompetencē (turpmāk tekstā – “strīdīgais e-pasts”).

Atbilstošās tiesību normas

Regula (ES) Nr. 1024/2013

- 2 Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV 2013, L 287, 63. lpp.), 1. pantā “Priekšmets un darbības joma” ir noteikts:

“Ar šo regulu ECB tiek uzticēti īpaši uzdevumi attiecībā uz politikas nostādņēm, kas saistītas ar kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, lai veicinātu kredītiestāžu drošumu un stabilitāti un finanšu sistēmas stabilitāti Savienībā un katrā dalībvalstī, pilnībā ņemot vērā iekšējā tirgus vienotību un integritāti un pienākumu tās nodrošināt, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi pret kredītiestādēm, lai novērstu regulējuma arbitrāžu.

[..]”

- 3 Šīs regulas 2. panta “Definīcijas” 2. un 3. punkts ir formulēti šādi:

“Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

[..]

2) “valsts kompetentā iestāde” ir valsts kompetentā iestāde, kuru iesaistītā dalībvalsts ir norīkojusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām [un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV 2013, L 176, 1. lpp.)] un [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2013/36/ES [(2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV 2013, L 176, 338. lpp.)];

3) “kredītiestāde” ir kredītiestāde, kas definēta [Regulas Nr. 575/2013] 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā”.

- 4 Minētās regulas 4. pantā ir definēti ECB uzticētie uzdevumi, un tā 1. punkta a) apakšpunktā un 3. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

“1. Saskaņā ar 6. pantu ECB atbilstīgi šā panta 3. punktam ir ekskluzīvi kompetenta prudenciālās uzraudzības vajadzībām veikt šādus uzdevumus attiecībā uz visām kredītiestādēm, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs:

a) izsniegt atļaujas kredītiestādēm un anulēt kredītiestāžu atļaujas, ņemot vērā 14. pantu;

[..]

3. Lai veiktu ar šo regulu uzticētos uzdevumus un ar mērķi nodrošināt augstus uzraudzības standartus, ECB piemēro visus attiecīgos Savienības tiesību aktus, un gadījumos, kad Savienības tiesību akti ir direktīvas, – valsts tiesību aktus, kas transponē šīs direktīvas. Ja attiecīgie Savienības tiesību akti ir regulas un ja ar šīm regulām šobrīd ir skaidri piešķirtas iespējas dalībvalstīm, ECB piemēro arī tos valsts tiesību aktus, ar kuriem minētās iespējas īsteno.”

- 5 Šīs pašas regulas 6. pantā “Sadarbība [vienotajā uzraudzības mehānismā (VUM)]” ir paredzēts:

“1. ECB veic savus uzdevumus vienotajā uzraudzības mehānismā, ko veido ECB un valstu kompetentās iestādes. ECB atbild par VUM efektīvu un saskaņotu darbību.

2. Gan ECB, gan valsts kompetentās iestādes ievēro godprātīgas sadarbības pienākums un informācijas apmaiņas pienākums.

Neskarot ECB pilnvaras tieši saņemt informāciju, ko pastāvīgi sniedz kredītiestādes, vai tieši piekļūt minētajai informācijai, valsts kompetentās iestādes jo īpaši sniedz ECB visu informāciju, kas vajadzīga, lai ECB veiktu uzdevumus, kuri tai uzticēti ar šo regulu.

3. Ja tas ir piemēroti un neskarot ECB atbildību par uzdevumiem, kas tai uzticēti ar šo regulu, valsts kompetentās iestādes ir atbildīgas par to, lai palīdzētu ECB sagatavot un īstenot visus aktus, kas saistīti ar 4. pantā minētajiem uzdevumiem, attiecībā uz visām kredītiestādēm, tostarp palīdzētu veikt pārbaudes darbības, ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti šā panta 7. punktā minētajā sistēmā. Pildot 4. pantā minētos uzdevumus, tās ievēro ECB norādījumus.

4. Attiecībā uz 4. pantā minētajiem uzdevumiem, izņemot minētā panta 1. punkta a) un c) apakšpunktu, ECB ir šā panta 5. punktā minētie pienākumi un valsts kompetentajām iestādēm ir šā panta 6. punktā minētie pienākumi – saskaņā ar šā panta 7. punktu un ievērojot tajā minētās procedūras – uzraudzīt šādas kredītiestādes, finanšu pārvaldītājsabiedrības vai jauktas finanšu pārvaldītājsabiedrības, vai kredītiestāžu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs, filiāles, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs:

– tās, kuras ir mazāk nozīmīgas konsolidētā līmenī, lielākajā konsolidācijas līmenī iesaistītajās dalībvalstīs, vai individuāli kredītiestāžu, kas veic uzņēmējdarbību neiesaistītajās dalībvalstīs, filiāļu, kas veic uzņēmējdarbību iesaistītajās dalībvalstīs, konkrētā gadījumā. Nozīmīgumu nosaka, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

- i) lielums;
- ii) nozīmīgums Savienības vai iesaistītās dalībvalsts ekonomikā;

iii) pārrobežu darbības nozīmīgums.

Saistībā ar pirmo daļu kredītiestādi, finanšu pārvaldītājsabiedrību vai jauktu finanšu pārvaldītājsabiedrību neuzskata par mazāk nozīmīgu, izņemot gadījumus, kad to pamato īpaši apstākļi, kas jāprecizē metodoloģijā, ja tā atbilst jebkuram no šādiem kritērijiem:

- i) kopējā aktīvu vērtība pārsniedz EUR 30 miljardus;
- ii) kopējo aktīv[u] attiecība pret iesaistītās dalībvalsts, kurā tā veic darījumdarbību, [iekšzemes kopprodukts (IKP)] pārsniedz 20 %; ja vien tās aktīvu kopējā vērtība nav mazāka par EUR 5 miljardiem;
- iii) pēc tam, kad attiecīgās valsts kompetentā iestāde ir paziņojusi, ka tā šādu iestādi uzskata par nozīmīgu attiecībā uz iekšzemes ekonomiku, pēc vispusīga ECB veikta minētās kredītiestādes izvērtējuma, tostarp bilances izvērtējuma, ECB pieņem lēmumu, ar ko apstiprina šādu nozīmīgumu.

ECB pēc savas iniciatīvas var uzskatīt iestādi par nozīmīgu arī tad, ja tā ir izveidojusi bankas meitas sabiedrības vairāk nekā vienā iesaistītajā dalībvalstī un tās pārrobežu aktīvi vai saistības veido ievērojamu daļu no tās kopējiem aktīviem vai saistībām, uz kuriem attiecas metodoloģijā noteiktie nosacījumi.

Tās, attiecībā uz kurām ir tieši pieprasīta vai saņemta publiskā sektora finanšu palīdzība no [Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta (EFSI)] vai [Eiropas Stabilitātes mehānisma (ESM)], nav uzskatāmas par mazāk nozīmīgām.

Neatkarīgi no iepriekšējām daļām ECB īsteno tai ar šo regulu noteiktos uzdevumus attiecībā uz trim nozīmīgākajām kredītiestādēm katrā no iesaistītajām dalībvalstīm, izņemot gadījumus, kad to pamato īpaši apstākļi.

5. Attiecībā uz 4. punktā minētajām kredītiestādēm un saskaņā ar 7. punktā aprakstīto sistēmu:

- a) ECB pieņem priekšrakstus, pamatnostādnes vai vispārējus norādījumus valsts kompetentajām iestādēm, saskaņā ar kuriem tiek veikti 4. pantā, izņemot tā 1. punkta a) un c) apakšpunktu, minētie uzdevumi, un valsts kompetentās iestādes pieņem uzraudzības lēmumus.

Šādi norādījumi var attiekties uz 16. panta 2. punktā minētajām īpašajām pilnvarām kredītiestāžu grupām vai kategorijām, lai nodrošinātu uzraudzības rezultātu saskaņotību VUM;

- b) ja nepieciešams nodrošināt augstu uzraudzības standartu saskaņotu piemērošanu, ECB var jebkurā laikā pēc savas iniciatīvas pēc apspriešanās ar valsts kompetentajām iestādēm vai pēc valsts kompetentās iestādes pieprasījuma nolemt pati tieši izmantot visas attiecīgās pilnvaras attiecībā uz vienu vai vairākām 4. punktā minētām kredītiestādēm, tostarp gadījumos, kad ir pieprasīta vai saņemta netieša publiska finanšu palīdzība no EFSI vai ESM;
- c) ECB uzrauga sistēmas darbību, pamatojoties uz šajā pantā un jo īpaši 7. punkta c) apakšpunktā minēto atbildību un procedūrām;
- d) ECB var jebkurā laikā izmantot 10. līdz 13. pantā minētās pilnvaras;

e) ECB var arī atsevišķos gadījumos vai pastāvīgi pieprasīt informāciju no valsts kompetentajām iestādēm par to uzdevumu veikšanu saskaņā ar šo pantu.

6. Neskarot šā panta 5. punktu, valsts kompetentās iestādes veic 4. panta 1. punkta b), d) līdz g) un i) apakšpunktā minētos uzdevumus un ir atbildīgas par šiem uzdevumiem un visu attiecīgo uzraudzības lēmumu pieņemšanu saistībā ar kredītiestādēm, kuras minētas šā panta 4. punkta pirmajā daļā, atbilstīgi 7. punktam un ievērojot tajā minētās procedūras.

Neskarot 10. līdz 13. pantu, valsts kompetentās iestādes un valsts norīkotās iestādes saskaņā ar valsts tiesību aktiem saglabā pilnvaras saņemt informāciju no kredītiestādēm, pārvaldītājsabiedrībām, jauktām pārvaldītājsabiedrībām un sabiedrībām, kas iekļautas kredītiestādes konsolidētajā finanšu pārskatā, un veikt pārbaudes uz vietas minētajās kredītiestādēs, pārvaldītājsabiedrībās, jauktajās pārvaldītājsabiedrībās un sabiedrībās. Valsts kompetentās iestādes saskaņā ar šā panta 7. punktā noteikto sistēmu informē ECB par pasākumiem, kas veikti, ievērojot šo punktu, un cieši saskaņo šos pasākumus ar ECB.

Valsts kompetentās iestādes regulāri ziņo ECB par darbībām, kuras tās veikušas saskaņā ar šo pantu.

[..]

8. Kad vien ECB palīdz valsts kompetentās iestādes vai valsts norīkotās iestādes, lai pildītu ar šo regulu noteiktos uzdevumus, ECB un valsts kompetentās iestādes ievēro noteikumus, kas izklāstīti attiecīgajos Savienības tiesību aktos attiecībā uz pienākumu sadali un sadarbību starp dažādu dalībvalstu kompetentajām iestādēm.”

Regula Nr. 575/2013

6 Regulas Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 1. apakšpunkta redakcija, kas piemērojama apelācijas sūdzības pamatā esošajam strīdam, ir formulēta šādi:

“Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) “kredītiestāde” ir uzņēmums, kas pieņem noguldījumus un citus atmaksājamus līdzekļus no klientiem un savā vārdā piešķir aizdevumus”.

Tiesvedības priekšvēsture

7 *Pilatus Bank* ir Maltā reģistrēta kredītiestāde. Apelācijas sūdzības iesniedzēja kā “mazāk nozīmīga” kredītiestāde Regulas Nr. 1024/2013 6. panta 4. punkta izpratnē bija pakļauta *Malta Financial Services Authority* (Maltas Finanšu pakalpojumu iestāde, Malta; turpmāk tekstā – “*MFSA*”), kas ir “valsts kompetentā iestāde” šīs regulas 2. panta 2. punkta izpratnē, tiešajai prudenciālajai uzraudzībai.

8 *Ali Sadr Hasheminejad* – apelācijas sūdzības iesniedzējas akcionārs, kuram netieši piederēja viss tās kapitāls un balsstiesības – Amerikas Savienotajās Valstīs tika aizturēts saistībā ar sešiem apsūdzības punktiem par viņa apgalvotu dalību shēmā, kurā aptuveni 115 miljoni ASV dolāru (USD) (aptuveni 108 miljoni EUR), kas pārskaitīti, lai finansētu nekustamā īpašuma projektu Venecuēlā, esot tikuši novirzīti par labu Irānas personām un uzņēmumiem.

- 9 Pēc Amerikas Savienotajās Valstīs *A. Sadr Hasheminejad* izvirzītajām apsūdzībām apelācijas sūdzības iesniedzēja cita starpā saņēma noguldījumu izņemšanas pieprasījumus par kopējo summu 51,4 miljoni EUR, kas bija aptuveni 40 % no tās bilancē iegrāmatotajiem noguldījumiem.
- 10 Šajā kontekstā *MFSA* attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju izdeva trīs rīkojumus.
- 11 *MFSA* 2018. gada 21. martā, pirmkārt, izdeva rīkojumu par balsstiesību atņemšanu vai apturēšanu, ar kuru tā tostarp noteica, ka *A. Sadr Hasheminejad* tiek nekavējoties atbrīvots no apelācijas sūdzības iesniedzējas vadītāja amata, kā arī no visām citām viņa lēmumpieņemšanas funkcijām tajā, ka viņa balsstiesību īstenošana tiek apturēta un ka viņš atturas no apelācijas sūdzības iesniedzējas jebkādas juridiskās pārstāvības vai tās pārstāvības tiesā, un otrkārt, rīkojumu par moratoriju – ar to *MFSA* uzdeva apelācijas sūdzības iesniedzējai neatļaut nevienu bankas darījumu, it īpaši tās akcionāru un tās valdes locekļu līdzekļu izņemšanu un noguldīšanu.
- 12 2018. gada 22. martā *MFSA* izdeva rīkojumu, ar ko tika iecelta kompetenta persona, kuras pilnvaras saskaņā ar šīs iecelšanas noteikumiem bija “īstenot visas bankas pilnvaras, funkcijas un pienākumus attiecībā uz visu mantu neatkarīgi no tā, vai tās īsteno bankas akcionāru sapulce, valde vai jebkura cita persona, tostarp īstenot bankas juridisko pārstāvību un pārstāvību tiesā, izslēdzot banku un jebkuru citu personu” (turpmāk tekstā – “kompetentā persona”).
- 13 2018. gada 29. jūnijā *MFSA* saskaņā ar Regulas Nr. 1024/2013 14. panta 5. punktu ierosināja ECB anulēt apelācijas sūdzības iesniedzējas kredītiestādes licenci.
- 14 Administratīvajā procesā, kas norisinājās saistībā ar licences anulēšanu, apelācijas sūdzības iesniedzējas valde pilnvaroja advokātu, kurš sazinājās ar ECB.
- 15 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja sarakstē ar ECB, kas norisinājās ar apelācijas sūdzības iesniedzējas valdes pilnvarota advokāta starpniecību, apgalvoja, ka kompetentā persona būtībā bija informējusi šo advokātu, ka viņa neļaus samaksāt advokāta honorārus no tās administrētās bankas līdzekļiem.
- 16 Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka ir lūgusi *MFSA* izdot rīkojumu attiecībā uz kompetento personu, lai tā atļautu izmantot bankas līdzekļus minētā advokāta honorāru samaksai, taču nav saņēmusi atbildi.
- 17 Ar 2018. gada 2. novembra lēmumu ECB, pamatojoties uz Regulas Nr. 1024/2013 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 14. panta 5. punktu, anulēja apelācijas sūdzības iesniedzējas licenci.
- 18 Šajā kontekstā apelācijas sūdzības iesniedzēja ar divām 2018. gada 13. novembra un 20. decembra elektroniskā pasta vēstulēm lūdza ECB nodrošināt tās tiešo prudenciālo uzraudzību atbilstoši Regulai Nr. 1024/2013 un uzdot kompetentajai personai atļaut samaksāt tās valdes pilnvarotā advokāta honorārus par bankas līdzekļiem.
- 19 Strīdīgajā elektroniskā pasta vēstulē ECB sniedza šādu atbildi:

“Mēs atsaucamies uz Jūsu 2018. gada 13. novembrī ECB nosūtīto elektroniskā pasta vēstuli, kurā Jūs lūdzat ECB nodrošināt [apelācijas sūdzības iesniedzējas] tiešu uzraudzību un komentēt “notikumus, kas norisinājās piektdien, 2018. gada 2. novembrī”, kā arī uz Jūsu 2018. gada 20. decembra elektroniskā pasta vēstuli, kurā Jūs atkārtojat savu lūgumu ECB nodrošināt [apelācijas sūdzības iesniedzējas] tiešu uzraudzību. Tomēr lūdzam ņemt vērā, ka ECB

uzraudzības uzdevumi saskaņā ar [Regulu Nr. 1024/2013] attiecas tikai uz kredītiestādēm (skat. minētās regulas 1. panta [pirmo daļu]). Tā kā [apelācijas sūdzības iesniedzējas] kredītiestādes licence no 2018. gada 5. novembra tika anulēta, ECB vairs nav pilnvaru veikt pasākumus attiecībā uz [apelācijas sūdzības iesniedzēju].”

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

- 20 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2019. gada 4. martā, apelācijas sūdzības iesniedzēja cēla atcelšanas prasību attiecībā apstrīdēto elektroniskā pasta vēstuli.
- 21 Ar pārsūdzēto rīkojumu, kas pieņemts, pamatojoties uz Vispārējās tiesas Reglamenta 126. pantu, Vispārējā tiesa, nelemjot par ECB izvirzītajiem pamatiem, noraidīja prasību kā acīmredzami nepieņemamu un piesprieda tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Tiesvedība Tiesā un apelācijas tiesvedības dalībnieku prasījumi

- 22 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2021. gada 6. decembrī, apelācijas sūdzības iesniedzēja ar tā paša advokāta starpniecību, kurš to pārstāvēja pirmajā instancē, iesniedza šo apelācijas sūdzību.
- 23 Ar šo apelācijas sūdzību tā lūdz Tiesu:
 - atcelt pārsūdzēto rīkojumu;
 - atzīt strīdīgo elektroniskā pasta vēstuli par spēkā neesošu saskaņā ar LESD 264. pantu;
 - ja Tiesai nebūtu iespējams pieņemt nolēmumu pēc būtības, nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par atcelšanas prasību, un
 - piespriet ECB atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.
- 24 ECB lūdz Tiesu:
 - apelācijas sūdzību noraidīt kā daļēji nepieņemamu un daļēji nepamatotu;
 - pakārtoti – apelācijas sūdzību noraidīt kā pilnīgi nepamatotu;
 - katrā ziņā piespriet apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

Par pieteikumu mutvārdu procesa atkārtotai sākšanai

- 25 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2023. gada 27. jūnijā, ECB lūdza Tiesu, piemērojot Reglamenta 83. pantu, atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu.
- 26 Pieteikuma pamatojumam ECB norāda, ka tā vēlas darīt zināmus jaunus faktiskos apstākļus, kuri, ņemot vērā nesenos notikumus, proti, ģenerālvokātes 2023. gada 25. maija secinājumus, var būt izšķirošs elements pieņemamajā Tiesas nolēmumā. No ģenerālvokātes secinājumiem izrietot, ka 2018. gada martā attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju izdotie rīkojumi ir “sagatavojoši akti”

salikta administratīvā procesā, kura rezultātā ECB pieņēma lēmumu par licences anulēšanu, un ka šo rīkojumu pārkāpumi šā iemesla dēļ ir piedēvējami ECB un “sabojā” ECB pieņemto lēmumu par licences anulēšanu. ECB dara zināmus faktus, lai pierādītu, ka minētie rīkojumi ir tikuši apstrīdēti Maltas tiesās.

- 27 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Tiesas Reglamentā šo statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus, lai atbildētu uz ģenerālvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums, 2022. gada 9. jūnijs, *Préfet du Gers un Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Otrkārt, saskaņā ar LESD 252. panta otro daļu ģenerālvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē sniegt pamatotus secinājumus lietās, kurās atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga viņa iesaistīšanās. Runa tātad nav par atzinumu, kas adresēts tiesnešiem vai lietas dalībniekiem, kurus sniegusi ārpus Tiesas esoša iestāde, bet gan par individuālu, pamatotu un publiski izteiktu viedokli, ko pauž pašas iestādes loceklis. Ņemot vērā šos apstākļus, lietas dalībnieki ģenerālvokāta secinājumus nevar apspriest debatēs. Turklāt Tiesai nav saistoši nedz ģenerālvokāta secinājumi, nedz šo secinājumu pamatojums. Tādējādi viena lietas dalībnieka nepieņemšana ģenerālvokāta secinājumiem, lai kādi arī būtu viņa šajos secinājumos aplūkoti jautājumi, pati par sevi nevar būt mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu pamatojošs iemesls (spriedums, 2022. gada 9. jūnijs, *Préfet du Gers un Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Tiesa atbilstoši tās Reglamenta 83. pantam jebkurā brīdī, uzklusējusi ģenerālvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas sākšanu vai atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu.
- 30 Tomēr šajā lietā Tiesa uzskata, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai pieņemtu nolēmumu, un ka apstākļi, uz kuriem atsaucas ECB, lai pamatotu savu lūgumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu, nav jauni fakti, kas varētu ietekmēt nolēmumu, kurš tai tādējādi ir jāpieņem.
- 31 Šādos apstākļos Tiesa, uzklusējusi ģenerālvokāti, uzskata, ka nav pamata izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu uzsākšanu.

Par apelācijas sūdzību

- 32 Iesākumā jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgai judikatūrai jebkurš apstāklis, kas attiecas uz Vispārējā tiesā celtas atcelšanas prasības pieņemamību, var būt absolūts pamats, kas Tiesai apelācijas tiesvedībā ir jāizvirza pēc savas ierosmes (spriedumi, 2009. gada 23. aprīlis, *Sahlstedt u.c./Komisija*, C-362/06 P, EU:C:2009:243, 21.–23. punkts un 2023. gada 6. jūlijs, *Julien /Padome*, C-285/22 P, EU:C:2023:551, 45. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 33 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 19. pantu, kurš atbilstoši šo statūtu 53. panta pirmajai daļai ir piemērojams tiesvedībai Vispārējā tiesā, juridiskas personas, kāda ir apelācijas sūdzības iesniedzēja, lai tās varētu celt prasību Savienības tiesās, ir jāpārstāv advokātam, kurš ir tiesīgs praktizēt dalībvalsts vai citas valsts, kura ir 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) līgumslēdzēja puse, tiesā.

- 34 Tādējādi juridiskas personas pārstāvība, ko nodrošina advokāts, un it īpaši jautājums, vai advokāta pilnvarojums celt prasību Vispārējā tiesā ir likumīgs, ir viens no absolūtiem pamatiem, kas Tiesai, izskatot apelācijas sūdzību, ir jāizskata pēc savas ierosmes.
- 35 Attiecībā uz pilnvarojumu, kas piešķirts šādu personu advokātam, Vispārējās tiesas Reglamenta 51. panta 3. punktā ir paredzēts, ka advokātiem, ja viņi pārstāv privāttiesību juridisko personu, Vispārējās tiesas kancelejā ir jāiesniedz šīs personas izsniegts pilnvarojums. Atšķirībā no šā reglamenta redakcijas, kas bija piemērojama līdz 2015. gada 1. jūlijam, šajā tiesību normā nav paredzēts pienākums šādai personai iesniegt pierādījumu, ka tās advokātam sniegto pilnvarojumu ir piešķīris kāds, kurš ir pilnvarots to darīt.
- 36 Apstākļi, ka minētajā 51. panta 3. punktā šāds pienākums nav paredzēts, tomēr neatbrīvo Vispārējo tiesu no pienākuma apstrīdēšanas gadījumā pārbaudīt attiecīgā pilnvarojuma likumību. Tas, ka prasības pieteikuma iesniegšanas posmā prasītājam nav jāiesniedz šāds pierādījums, neietekmē pienākumu šim lietas dalībniekam likumīgi pilnvarot savu advokātu, lai tas varētu šo lietas dalībnieku pārstāvēt tiesā. Prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī samazinātā pierādījumu nasta neietekmē materiāltiesisko nosacījumu, ka prasītājus atbilstoši jāpārstāv to advokātiem. Tādējādi gadījumā, ja tiek apstrīdēts pilnvarojums, kuru lietas dalībnieks piešķīris savam advokātam, šim lietas dalībniekam jāpierāda pilnvarojuma likumība (spriedums, 2023. gada 21. septembris, *China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products* u.c./Komisija, C-478/21 P, EU:C:2023:685, 93. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Ja pilnvarojums ir acīmredzami nelikumīgs vai ja pastāv apstākļi, kas var radīt nopietnas šaubas par šāda pilnvarojuma likumību, Vispārējai tiesai pēc savas ierosmes ir jāpārbauda arī attiecīgā pilnvarojuma likumība un it īpaši tas, vai pilnvarojumu ir likumīgi izsniedzis attiecīgās juridiskās personas pārstāvis, kuram ir šajā ziņā kompetence.
- 38 Šajā lietā vairākiem apstākļiem vajadzēja Vispārējai tiesai raisīt nopietnas šaubas par apelācijas sūdzības iesniedzējas advokāta pilnvarojuma likumību.
- 39 Pirmkārt, faktiskie apstākļi, kuru rezultātā tika celta prasība Vispārējā tiesā, un noteikumi, kuri bija iekļauti pilnvarā, ko prasības pieteikumu iesniegušajam advokātam bija izsniegusi apelācijas sūdzības iesniedzējas valde, varēja raisīt nopietnas šaubas par pilnvarojuma likumību.
- 40 Proti, apstāklim, ka *MFSA* bija iecēlusi kompetento personu, un faktam, ka šīs kompetentās personas uzdevums tostarp bija uzņemties “bankas juridisko pārstāvību un pārstāvību tiesā, izslēdzot banku un jebkuru citu personu”, bija jārada nopietnas šaubas par apelācijas sūdzības iesniedzējas valdes spēju celt prasību tiesā un šajā ziņā pilnvarot advokātu.
- 41 Arī advokātam piešķirtā pilnvarojuma noteikumi varēja pastiprināt šādas šaubas. Proti, apelācijas sūdzības valdes locekļi šajā pilnvarojumā atgādināja, ka *MFSA* 2018. gada 22. martā ir iecēlusi kompetento personu un tai ir piešķīrusi noteiktas pilnvaras, un precizēja, ka “kompetentajām tiesām būs jānosaka, kuras personas ir pilnvarotas pārstāvēt [apelācijas sūdzības iesniedzēju] attiecīgajā kontekstā. Valdes locekļi neuzņemas nekādu personisku atbildību”. Šīs norādes liecina, ka pašiem pilnvarojuma parakstītājiem bija šaubas par viņu tiesībām izsniegt šādu pilnvarojumu, un šīs norādes ir skaidrs un tiešs aicinājums pārbaudīt, vai viņiem patiesi ir šādas tiesības.

- 42 Otrkārt, prasība Vispārējā tiesā tika celta ar mērķi panākt tā lēmuma atcelšanu, ar ko ECB noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzējas lūgumus, lai ECB nodrošinātu tās tiešo prudenciālo uzraudzību un attiecībā uz to pieņemtu dažādus pasākumus, tostarp lai kompetentajai personai tiktu uzdots atļaut apelācijas sūdzības iesniedzējas valdes ieceltā advokāta honorāru samaksu.
- 43 Arī šādiem ECB adresētiem apelācijas sūdzības iesniedzējas lūgumiem bija jārada nopietnas šaubas par to, vai apelācijas sūdzības iesniedzējas advokāts ir likumīgi pilnvarots to pārstāvēt Vispārējā tiesā. Proti, apstākļi, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas advokāta honorāri nevarēja tikt apmaksāti, varēja norādīt, ka viņu pilnvarojumam nebija kompetences veikt šādu maksājumu un ka tās kompetencē nebija lemt par prasības celšanu tiesā un šajā ziņā pilnvarot advokātu.
- 44 Treškārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja Vispārējā tiesā *expressis verbis* apgalvoja, ka strīdīgā elektroniskā pasta vēstule tai liedza iespēju tikt efektīvi pārstāvētai.
- 45 Šādos apstākļos – neatkarīgi no šā argumenta pamatotības – Vispārējai tiesai pēc savas ierosmes bija jāpieprasa pierādījumi par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju pārstāvošais advokāts ir likumīgi pilnvarots un ka pilnvarojumu ir izsniedzis pārstāvis, kurš ir tiesīgs to darīt.
- 46 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pēc savas ierosmes nepārbaudot, vai pilnvara, kuru apelācijas sūdzības iesniedzējas valde bija izsniegusi advokātam, ir likumīga.
- 47 Šādas acīmredzamas kļūdas dēļ pārsūdzētais rīkojums ir jāatceļ, nelemjot par apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītajiem pamatiem.
- 48 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var taisīt galīgo spriedumu lietā, ja lieta ir izspriežamā stāvoklī.
- 49 Tā tas ir šajā lietā. Proti, tā kā Tiesa aicināja lietas dalībniekus izteikt savu viedokli par prasības pieņemamību Vispārējā tiesā un it īpaši par apelācijas sūdzības iesniedzējas valdes izsniegtā pilnvarojuma likumību, Tiesas rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai lemtu par prasības pieņemamību.
- 50 Apelācijas sūdzības iesniedzēja, pamatojoties uz *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apelācijas tiesa (Mazāk svarīgās lietas), Malta) 2018. gada 5. novembra spriedumu lietā Nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä u.c./Maltese financial services authority*), apgalvoja, ka, lai gan ir iecelta kompetentā persona, tās valdei vēl joprojām ir pilnvaras to pārstāvēt tiesā un šajā nolūkā pilnvarot advokātu.
- 51 Tādējādi kompetentās personas iecelšanas sekas esot vienīgi bankas darbības pārvaldības un aktīvu uzticēšana šai personai, tai tomēr nepiešķirot spēju pārstāvēt šo banku tiesvedībā par bankai saistošu lēmumu apstrīdēšanu. Šajā ziņā neesot nozīmes tam, ka šādi lēmumi var ietekmēt arī aktīvus un darbības, kuru pārvaldība ir kompetentās personas ziņā.
- 52 Apelācijas sūdzības iesniedzēja arī uzsver, ka 2019. gada 5. novembra spriedumā ECB u.c./Trasta Komerbanka u.c. (C-663/17 P, C-665/17 P un C-669/17 P, turpmāk tekstā – “spriedums “Trasta Komerbanka””, EU:C:2019:923) un ģenerāladvokātes secinājumos šajā lietā ir apstiprināts, ka pārstāvības jautājumu galvenokārt nosaka valsts tiesības un ka Vispārējās tiesas konstatējums šajā

ziņā ir saistošs, ja vien lietas dalībnieks nepierāda, ka ar to ir sagrozīti fakti. Saskaņā ar Maltas tiesībām bankas pārstāvība neietilpstot kompetentās personas pienākumos, pat ja tā ir atbildīga par bankas darbību vai tās aktīviem.

- 53 ECB norāda, ka sabiedrības formā izveidotas juridiskas personas pārstāvību reglamentē *lex incorporationis* un ka šajā gadījumā Maltas tiesībās – kā tās ir interpretētas *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apelācijas tiesa (Mazāk svarīgās lietas)) 2018. gada 5. novembra spriedumā lietā Nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä u.c./Maltese financial services authority*) – kompetentās personas pilnvaras pārstāvēt apelācijas sūdzības iesniedzēju ir aprobežotas ar valsts tiesībās paredzētajiem īpašajiem apstākļiem, saistībā ar kuriem tā tika iecelta, konkrēti, jautājumiem par aktīviem un darbību pārvaldību, un tādējādi pārējās tiesības ir palikušas valdei.
- 54 Tā arī norādīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas valdes izsniegtais pilnvarojums attiecas tikai uz pārstāvību reglamentējošiem jautājumiem un pārstāvība tiesā tajā *expressis verbis* nav minēta.
- 55 Šajā ziņā – kā Tiesa jau ir norādījusi šā sprieduma 33. punktā – saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 19. pantu, kurš atbilstoši šo statūtu 53. panta pirmajai daļai ir piemērojams tiesvedībai Vispārējā tiesā, juridiskās personas, kāda ir apelācijas sūdzības iesniedzēja, lai tās varētu celt prasību Savienības tiesās, ir jāpārstāv advokātam, kurš ir tiesīgs praktizēt dalībvalsts vai citas Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzējas valsts tiesā.
- 56 Ņemot vērā šo nepieciešamību, lai juridiskās personas pārstāvētu advokāts, kas ir tiesīgs praktizēt dalībvalsts vai citas Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzējas valsts tiesā, šādas personas saskaņā ar LESD 263. pantu celtas atcelšanas prasības pieņemamība ir atkarīga no pierādījumiem, ka attiecīgā persona patiešām ir pieņēmusi lēmumu celt prasību un ka advokāti, kas apgalvo, ka ir tās pārstāvji, ir faktiski pilnvaroti to darīt (šajā nozīmē skat. spriedumu “Trasta Komer banka”, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 Tieši tāpēc, lai nodrošinātu, ka tas tik tiešām tā ir, Vispārējās tiesas Reglamenta 51. panta 3. punkts ietver prasību advokātiem, ja viņu pārstāvētais lietas dalībnieks ir privāttiesību juridiska persona, iesniegt Vispārējās tiesas kancelejā pilnvaru, ko izdevis minētais lietas dalībnieks, un saskaņā ar šā panta 4. punktu minētās pilnvaras neiesniegšana var izraisīt prasības pieteikuma formālu nepieņemamību (spriedums “Trasta Komer banka”, 57. punkts).
- 58 Attiecībā uz tādu kredītiestādi kā apelācijas sūdzības iesniedzēja, kura dibināta kā juridiska persona saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem – ja nepastāv Savienības regulējums šajā jomā, šīs juridiskās personas institūcijas, kuras ir tiesīgas pieņemt 56. un 57. punktā minētos lēmumus, ir jānosaka saskaņā ar minētās valsts tiesībām (spriedums “Trasta Komer banka”, 58. punkts).
- 59 Šajā lietā ir jākonstatē, ka, ņemot vērā kompetentās personas pilnvarojumu un it īpaši to, ka tai bija tiesības “īstenot visas bankas pilnvaras, funkcijas un pienākumus attiecībā uz visu mantu neatkarīgi no tā, vai tās īsteno bankas akcionāru sapulce, valde vai jebkura cita persona, tostarp īstenot bankas juridisko pārstāvību un pārstāvību tiesā, izslēdzot banku un jebkuru citu personu”, apelācijas sūdzības iesniedzējas valdei vairs nebija tiesību nodrošināt tās pārstāvību un tai vairs nebija kompetences pilnvarot advokātu šim nolūkam.
- 60 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas valdes kompetence pārstāvēt to tiesā un pilnvarot advokātu šajā nolūkā nevar tikt pamatota ar spriedumu “Trasta Komer banka”.

- 61 Proti, šis spriedums attiecas uz Savienības tiesas pienākumu neņemt vērā lietas dalībnieka pārstāvim piešķirtā pilnvarojuma atsaukumu, ja ar šo atsaukumu tiek pārkāptas šā lietas dalībnieka tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Tomēr šāds pienākums Savienības tiesai ir vienīgi noteiktos ierobežotos apstākļos.
- 62 Kā izriet no sprieduma “Trasta Komerbanka” 60.–62. punkta, Tiesa atzina, ka kredītiestādes “Trasta Komerbanka” tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību aizskārums izrietēja no tā, ka likvidators, kas tika iecelts pēc licences anulēšanas un šīs kredītiestādes likvidācijas, atradās interešu konflikta situācijā. Tā norādīja, ka likvidators, kuram bija jāveic minētā uzņēmuma galīga likvidācija, tika iecelts pēc valsts kompetentās iestādes priekšlikuma un šī iestāde jebkurā brīdī varēja prasīt tā atcelšanu no amata. Tāpēc Tiesa uzskatīja, ka pastāv risks, ka šis likvidators tiesvedības ietvaros atturēsies apstrīdēt lēmumu par šīs pašas kredītiestādes licences anulēšanu, ko ECB bija pieņēmusi pēc šīs valsts kompetentās iestādes priekšlikuma un kura rezultātā tika uzsākta kredītiestādes likvidācija. Minētā sprieduma 78. punktā Tiesa no tā secināja, ka ar to, ka likvidators atsauca pilnvaras, ko “Trasta Komerbankas” agrākās vadības struktūras ir piešķirušas advokātam, kurš ir cēlis prasību par šo lēmumu, ir pārkāptas šīs iestādes tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un ka, ņemdamā vērā šo atsaukumu, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu.
- 63 Šajā lietā *MFSA* ieceltās kompetentās personas pilnvarojums būtiski atšķiras no sprieduma “Trasta Komerbanka” 72. punktā aprakstītajām likvidatora pilnvarām, jo minētā likvidatora vienīgais mērķis bija atgūt parādus, pārdot aktīvus un apmierināt kreditoru prasījumus, lai pilnībā izbeigtu attiecīgās kredītiestādes darbību.
- 64 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi tādus pierādījumus par kompetentās personas pilnvarojumu vai par apstākļiem, kādos tā īsteno šo pilnvarojumu, kuri norādītu, ka šī persona juridiski vai faktiski ir bijusi interešu konflikta situācijā. Konkrēti, no šā pilnvarojuma noteikumiem, kas atgādināti šā sprieduma 59. punktā, nekādi neizriet, ka kompetentā persona nepārstāv bankas intereses.
- 65 Tāpat apstāklis, ka kompetento personu ir iecēlusi valsts kompetentā iestāde, kura ECB ir iesniegusi priekšlikumu anulēt licenci, pats par sevi nav pietiekams, lai raksturotu interešu konflikta esamību.
- 66 Attiecībā uz šā sprieduma 50. punktā minētā sprieduma tvērumu, pirmkārt, ir jānorāda, ka tas neattiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, bet gan uz citu Maltas kredītiestādi, attiecībā uz kuru *MFSA* bija iecēlusi kompetentu personu.
- 67 Otrkārt, *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apelācijas tiesa (Mazāk svarīgās lietas)) šajā spriedumā atzina, ka kredītiestādes valdes locekļiem nav liegtas visas pilnvaras kompetentās personas iecelšanas dēļ. Proti, tie saglabāja tiesības kredītiestādes vārdā lūgt, lai tiktu atcelta virkne *MFSA* kā valsts kompetentās iestādes pieņemtu uzraudzības lēmumu, it īpaši lēmumi par kompetentās personas iecelšanu.
- 68 Tomēr no minētā sprieduma neizriet, ka tad, ja ir iecelta kompetentā persona un tai ir piešķirts pilnvarojums cita starpā īstenot pārstāvību tiesā, kredītiestādes administratori saglabā kompetenci pilnvarot advokātu pārstāvēt šo iestādi tiesvedībās, kas attiecas uz ECB pieņemtajiem lēmumiem, vai apstrīdēt šīs iestādes lēmumus.

- 69 Visbeidzot, nav nozīmes tam, ka strīdīgās elektroniskā pasta vēstules adresāte ir apelācijas sūdzības iesniedzējas valde, jo ECB to esot pieņēmusi, atbildot uz šīs institūcijas pilnvarotā advokāta iesniegto lūgumu.
- 70 Proti – lai gan no šāda apstākļa var izrietēt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas valdei kā strīdīgā elektroniskā pasta saņēmējai būtu tiesības savā vārdā celt prasību atzīt par spēkā neesošu šo elektroniskā pasta vēstuli – tas tomēr nenozīmē, ka šai pašai valdei pēc kompetentās personas iecelšanas vēl bija tiesības pieņemt lēmumu celt prasību Savienības tiesā apelācijas sūdzības iesniedzējas vārdā un šajā ziņā pilnvarot advokātu.
- 71 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, prasība ir jānoraida kā nepieņemama.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 72 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu.
- 73 Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz minētā reglamenta 184. panta 1. punktu, ir noteikts, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 74 Tā kā šajā lietā *Pilatus Bank* spriedums ir nelabvēlīgs un ECB gan Tiesā, gan Vispārējā tiesā ir prasījusi piespriež *Pilatus Bank* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ir jāpiespriež pēdējai minētajai segt savus un atlīdzināt ECB tiesāšanās izdevumus, kas tai radušies pirmajā instancē un šajā apelācijas tiesvedībā.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2021. gada 24. septembra rīkojumu *Pilatus Bank/ECB* (T-139/19, EU:T:2021:623).**
- 2) Prasību, kas celta lietā T-139/19, noraidīt kā nepieņemamu.**
- 3) *Pilatus Bank plc* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]